



مصاحبه جناب آقای سفیر با نشریه Specialeurasia

1. وضعیت فعلی روابط ایران و ایتالیا چگونه است؟

مناسبات ایران و ایتالیا همواره در نوع خود در مقام مقایسه با سایر کشورهای اروپایی روبه جلو و سازنده بوده است. نزد بسیاری از ایرانیان، ایتالیا دروازه ورود به اروپا است. ظرفیت بالای کار سیاسی و فرهنگی بین دو کشور و از سوی دیگر نگاه مثبت دو ملت به یکدیگر مهمترین سرمایه های کاری برای کار مشترک هستند. در حوزه سیاسی به دلیل منافع و تهدیدات مشترک در عرصه های دو جانبه، منطقه ای و بین المللی، ظرفیت های بالای کار وجود داشته و رایزنی های مستمر بین مقامات دو کشور در جریان بوده است. در حوزه اقتصادی مهمترین شاخص روابط را در مکمل بودن مناسبات تجاری و علاقه مندی تجار دو کشور به کار با یکدیگر می دانیم. ثبات سیاسی و اقتصادی ایران، فرصتی گرانبها برای حضور شرکت های تجاری و سرمایه گذاری ایتالیایی در ایران برای بهره برداری از بازار 500 میلیون نفری است. اما در حوزه فرهنگی، ادبیات، هنر، موسیقی، معماری و ... صاحب سبک و سخن هستند. متأسفانه باید اذعان کنم که فقدان مناسبات توریستی بین دو کشور، حلقه مفقوده مناسبات ما در حوزه فرهنگی و به عبارت بهتر مناسبات مردمی- مردمی است. البته میدوارم بتوانیم با برنامه ریزی های جدی در بخش های دولتی و خصوصی بتوانیم شاهد حل این موضوع باشیم. البته مناسبات دو جانبه سیاسی هیچ گاه عاری از مشکلات نبوده است. اما اعتقاد دارم که در صورت وجود اراده لازم بر اساس احترام متقابل و منافع مشترک می توانیم بر موانع موجود فایز آیییم.

2. از دید شما، آیا ممکن است که ایتالیا مشارکت بیشتر و نقش معناداری در تسهیل روابط ایران و اروپا ایفا کند؟

همانطور که اشاره کردم قرار گرفتن ایران و ایتالیا با منافع و تهدیدات مشترک روبرو هستند. همین امر شاید انگیزه خوبی برای ایتالیا برای کمک به حل برخی چالش ها و موانع موجود در مناسبات ایران و اروپا باشد. رویکرد جمهوری اسلامی ایران در سیاست خارجی مبتنی بر گفتگو و تعامل سازنده بر اساس احترام متقابل بوده و هست. از این رو از نقش آفرینی ایتالیا یا هر کشور دیگر برای کمک به نیل این اهداف استقبال می کنیم. این اراده و خواست در طرف ایرانی وجود دارد. امیدوارم مانند گذشته شاهد این میل و اراده در طرف ایتالیایی نیز باشیم

3. در ماه های اخیر، رسانه های بین المللی اخبار و اطلاعات زیادی درباره کشور شما، با تاکید بر اهمیت تظاهرات منتشر کردند. موضع تهران درباره اعتراضات داخلی چیست؟ آیا این اعتراضات ارزش ژئوپلیتیکی دارند؟

آزادی بیان و تجمع در قانون اساسی کشور ما مورد احترام قرار گرفته است. آنچه در تحولات اخیر ایران شاهد بودیم، تبدیل اعتراض مدنی به اغتشاش بود. متأسفانه برخی کشورهای منطقه ای و اروپایی و برخی گروهک های تروریستی اشتباه محاسباتی کردند و وارد این موضوع شدند. جالب است بدانید طی این مدت بیش از 10 هزار اسلحه توسط عوامل خارجی که قصد وارد کردن آن از مرزهای ایران به داخل کشور را داشته، ضبط و توقیف شدند. اعتراضات مدنی مورد احترام ماست و وظیفه نظام سیاسی رسیدگی مطالبات جامعه مدنی است. متأسفانه ایجاد بحران و اغتشاش همیشه در دستور کار امریکا و رژیم صهیونیستی است و ایران هزینه سیاست های استقلال طلبانه خود را پرداخت می کند.

4. ایران چه نقش ژئوپلیتیکی را در خاورمیانه ایفا می کند؟ محرکهای اصلی سیاست خارجی ایران چیست؟

ثبات و امنیت پایدار خاورمیانه و خلیج فارس، محور اصلی سیاست های منطقه ای جمهوری اسلامی ایران را تشکیل می دهند. ما همواره قائل به این امر بوده ایم که تحقق این دو هدف، در سایه اراده و همکاری کشورهای منطقه تحقق پیدا خواهد کرد. حضور نیروهای بیگانه در منطقه و چشم داشت به الگوهای امنیتی بیرونی نه تنها تاکنون هیچگونه نتیجه مثبتی نداشته، بلکه به بی ثباتی و رقابتهای منطقه ای میان کشورهای منطقه کمک کرده است. توسعه اقتصادی، ثمره وجود ثبات و امنیت پایدار است که براساس همکاری های بین کشورهای منطقه، تحقق خواهد یافت. تجربه سال های اخیر نشان داده است که ایران را نمی توان در این منطقه مهم و استراتژیک نادیده گرفت.

5. روابط ایران را با دو بازیگر اصلی صحنه بین المللی، فدراسیون روسیه و جمهوری خلق چین چگونه ارزیابی می کنید؟

سیاست جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر الگوی نه شرقی و نه غربی است. ما همانطور که برای روابط با کشورهای غربی براساس احترام و منافع متقابل اهمیت قائلیم برای روابط با روسیه و چین نیز بر همین مبنا ارزش قائل هستیم. روابط دیرینه صدها ساله بین ایران با روسیه و چین، در ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی وجود داشته است.

درخصوص چین، سفر اخیر هیات عالی رتبه ایرانی به پکن به ریاست جناب آقای رئیسی رئیس جمهور کمک کرد که به طور کامل یک بار ابعاد متنوع همکاری های دوجانبه در سطوح مختلف دوجانبه، منطقه ای و بین المللی مورد بررسی قرار گیرد. در چارچوب گفتگوهای چین و ایران، توافقاتی به عمل آمده است و انتظار می رود رشد همکاری های اقتصادی، تجاری، گردشگری، فرهنگی و صنعتی را شاهد باشیم.

درخصوص روسیه، ما دارای روابط دیرینه سیصد ساله و تاریخچه طولانی از همکاری در موضوعات مورد علاقه مشترک با این کشور هستیم. این همکاری طیف وسیعی از موضوعات از علمی و فرهنگی تا حوزه انرژی را شامل می شود. با توجه به شکل گیری بلوک بندی های جدید قدرت در نظام بین الملل، ایجاد هم افزایی با کشورهای تعیین کننده ای مانند روسیه و چین برای ما حائز اهمیت است.

6. دیدگاه ایران در مورد بحران اوکراین چیست؟ و این محور ژئوپلیتیکی چگونه بر ایران اثر گذاشته است؟

جمهوری اسلامی ایران از همان آغاز بحران اوکراین، موضع بی طرفی فعال اتخاذ کرد. ما سالها طعم جنگ را چشیده ایم، بنابراین به خوبی به آثار و تبعات انسانی و مادی و روانی آن واقف هستیم. ما از همان ابتدا تلاش کردیم که میان طرفین میانجیگری کنیم. گفتگوی رئیس جمهور و وزیر امور خارجه ایران با مقامات روسی و اوکراینی در همین راستا چندین مرتبه انجام شد.

ما خواهان حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشورها و احترام به حقوق بین الملل هستیم. از همین رو هیچ گاه حاضر به رسمیت شناختن مناطق خودخوانده و جدا شده نشدیم. معتقدیم راه حل بحران اوکراین در ارسال سلاح برای طرفین درگیری نیست. ما جنگ را راه حل اختلاف دو کشور نمی دانیم و معتقدیم که از مسیر گفتگو و مذاکره سیاسی بایستی بحران اوکراین مورد حل و فصل قرار گیرد.

7. برای دهه ها کشور شما تحریمهای غربی را تجربه کرده که بر اقتصاد کشور شما، و متعاقب آن بر زندگی مردم ایران اثر گذاشته است. چه استراتژی هایی را دولت ایران برای مقابله با تحریمها و بهره برداری از ظرفیتهای طبیعی و صنعتی داخلی اتخاذ کرده است؟

تحریمها تا حدودی کار بخشهای اقتصادی ایران را با وقفه و کندی مواجه کرده است، اما بیشتر از آنکه بر دولت ایران تاثیر داشته باشد، شرایط اقتصادی مردم را تحت تاثیر قرار داده است. مواجهه با تحریمها در طول دهه های گذشته باعث شده است تا تهران از یک سو راههای خنثی کردن و دور زدن تحریمها را بشناسد و به کار بگیرد و از سوی

دیگر بخشهای اقتصادی و زیر بنایی ایران را به نوعی از استقلال و خودکفایی و دستیابی به دانشهای بومی و محلی برساند. بنا بر آمار رسمی در سال گذشته میزان صادرات غیر نفتی ایران 48 میلیارد و میزان واردات ایران 53 میلیارد دلار بوده است که نشان دهنده تداوم تجارت خارجی با وجود تحریمها است.

8. دستورالعملها و خطوط راهنمای اصلی برای پیشرفت اقتصادی ایران چیست؟ آیا بخشهای صنعتی و مالی برجسته ای وجود دارند که بتواند شرکتهای و سرمایه گذاران خارجی را جذب کند؟

ما برغم تمایل به همکاری با شرکت های بزرگ خارجی، منتظر حضور و سرمایه گذاری شرکت های بزرگ نمی مانیم و بر دانش و توان بومی خود تکیه می کنیم. در قوانین ایران تسهیلات بسیار زیادی برای امر سرمایه گذاری خارجی دیده شده است و با توجه به نیروی انسانی ماهر، ارزان بودن حامل های انرژی و دیگر مزیت های اقتصادی، فضای بسیار خوب اقتصادی برای شرکت های خارجی ایجاد کرده است که اگر اراده آن را داشته باشند قابل اجر است. عدم دسترسی به برخی از تکنولوژیهای غربی باعث شده تا شرکتهای دانش بنیان ایرانی پیشرفتهای قابل ملاحظه ای در دستیابی به فن آوری های روز داشته باشند و بخش دولتی هم حمایت های لازم را از این شرکتهای به عمل آورده است. در حال حاضر 51 پارک علم و فناوری و 12 پردیس فناوری و نوآوری در ایران وجود دارد که 1700 شرکت دانش بنیان و 11 هزار واحد فن آوری در آنها مشغول به کار هستند.

9. به دلیل موقعیت جغرافیایی خود، ایران نقش استراتژیک و لجستیکی در اوراسیا ایفا می کند. ایران از کریدور بین المللی شمال - جنوب حمایت کرده و بخشی از دیگر خطوط ارتباطی بین المللی است. آیا می توانید درباره استراتژی لجستیکی و حمل و نقل تهران بیشتر توضیح دهید؟

کریدور حمل و نقل بین المللی شمال - جنوب ظرفیت ایجاد چارچوبی برای یک شبکه ارتباطی پرقدرت از اقیانوس هند تا کشورهای بالتیک و اسکاندیناوی را دارد و موقعیت جغرافیایی ایران به گونه ای است که می تواند در چهار راه این مسیر قرار گیرد. این کریدور می تواند حلقه تجارت میان آسیا و اروپا باشد و انتقال کالا از کشورهای شرق آسیا به مناطق قفقاز و آسیای مرکزی را تسهیل کند. مهمترین مزیت این طرح، کوتاه کردن مسیر برای دسترسی کشورهای آسیایی به اروپاست تا جایی که مسیر این کریدور حدود 60 درصد کوتاه تر از مسیر دریایی هند به اروپا از طریق کانال سوئز است. همچنین مدت زمان انتقال کالا از هند به شمال اروپا را از 40 روز به 20 روز کاهش می دهد.

همچنین کریدور شرق به غرب می تواند کشورهای آسیای شرقی و چین را به اروپا وصل کند. چین یکی از مهمترین صادرکنندگان کالا به اروپا است و کوتاه ترین و اقتصادی ترین مسیر زمینی، حمل ریلی کالا و از مسیر ایران است. حمل

دریایی کالا از چین به اروپا حدود 45 روز طول می کشد و استفاده از مسیر ریلی از طریق ایران، مدت زمان و هزینه حمل را به نصف کاهش داده و در نتیجه بهره وری فعالیتهای اقتصادی را افزایش می دهد.

10 چشم انداز روابط ایران و عربستان با توجه به توافق اخیر برای از سر گیری روابط دیپلماتیک و تاثیر آن بر منطقه و یمن؟

جمهوری اسلامی ایران همواره به اصل گفت‌وگو معتقد بوده و تصور می کند که جایگزینی برای این اصل وجود ندارد. این تنها روشی است که می تواند به حل مشکلات و رفع سوء تفاهمها و در ادامه به توسعه همکاریها میان واحدهای سیاسی در منطقه و فرامنطقه منتهی شود ما با توجه به همین اصل وارد گفت‌وگوها در عراق، مسقط و چین با عربستان سعودی شدیم.

امیدواریم که با نزدیکی هرچه بیشتر این دو کشور و کشورهای منطقه با یکدیگر، شاهد مهمترین تحول در منطقه خلیج فارس باشیم و شاهد تحول مهمی در مناسبات منطقه‌ای، جایگزین کردن اقتصاد و تجارت، جایگزین کردن وضعیت فعلی منطقه با اقتصاد، تجارت و فرهنگ و اجتماع باشیم و منطقه ما بتواند از حالت کنونی خود که در نتیجه نظامی گری کشورهای فرامنطقه‌ای بوده فاصله بگیرد.

این منطقه باید بتواند امنیت خود را بر توسعه و همکاری فی مابین کشورها استقرار بخشد و ما نیازمند امنیت منطقه، امنیت فراگیر، تجزیه ناپذیر و دربرگیرنده تمام کشورهای منطقه هستیم، امنیتی که مبتنی بر مفهوم سنتی و یا کلاسیکی نظامی گری نباشد بلکه بر توسعه و مناسبات کشورها با یکدیگر تاکید داشته باشد و بتواند از همه ظرفیتها استفاده کند.

در مذاکرات طرف سعودی این دیدگاه را داشت که در باره یمن گفت و گو شود، اما دیدگاه جمهوری اسلامی ایران به طور مشخص این است که موضوع یمن یک موضوع یمنی است و یمنیها نسبت به حل و فصل مشکلی که وجود دارد آگاه هستند و می دانند به چه نحوی با این مسئله رفتار کنند.

11- نظر شما در مورد روابط ایران و آذربایجان با توجه به تنش های اخیر میان دو کشور چیست؟

ایران و آذربایجان به عنوان دو کشور همسایه دارای روابط استراتژیک هستیم. بالطبع دشمنانی نیز داریم که رژیم صهیونیستی است. این رژیم حیات خود را در بی ثباتی و ناامنی در منطقه به ویژه در جهان اسلام تعریف کرده است. با درک همین نگرانی ها که عده ای از ایجاد اختلاف میان روابط ایران و آذربایجان سود می برند، در روند دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران تلاش می کند با ابتکار عمل دیپلماتیک بر این تنش ها غلبه کند.

در چهارچوب توافق میان دو کشور و به ویژه سه دور گفتگوی تلفنی میان وزرای امور خارجه دو کشور شاهد آرام سازی فضای نسبی میان دو کشور و برداشتن برخی گام های عملی برای گفتگوی میان مقامات ذیربط دو کشور به منظور رفع سوء تفاهمات هستیم. امیدواریم روابط میان دو کشور را به ریل و مسیر طبیعی خودش برگردانیم.

در حوزه اقتصادی هم خوشبختانه همچنان روند همکاری های تجاری به رغم مسائل سیاسی رو به رشد است. امیدوار هستیم که این نرخ رشد را همچنان به صورت تصاعدی شاهد باشیم.

ما به عنوان جمهوری اسلامی ایران تاکید داریم که باید صفحه جدیدی در روابط میان دو کشور باز بکنیم و دو کشور نیاز به فضای جدید دارند. معتقد هستیم که تنش آفرینی هم محل مناسبات دوجانبه و در راستای منافع طرف هایی است که همواره منفعت خود را در ایجاد خلل و تنش میان همسایگان می دانند امیدوارم که شاهد روند درستی باشیم.

<https://www.specialeurasia.com/2023/05/09/iran-mohammad-reza-sabouri/>